

عنوان مقاله:

پایش بیماری های مهم گندم (مطالعه موردی: استان گلستان)

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات غلات، دوره 12، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

محمد علی آقاجانی - دانشیار پژوهش، بخش تحقیقات گیاه پزشکی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، گرگان، ایران

مهسا صناعی - کارشناس ارشد بیماری شناسی گیاهی، مدیریت حفظ نباتات، سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان، گرگان، ایران

مهدی آقاجانی - کارشناس گیاه پزشکی، گروه گیاه پزشکی، دانشکده تولید گیاهی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گرگان، ایران

خلاصه مقاله:

مقدمه: پایش مزارع، زیربنای بسیاری از اطلاعات، اقدامات و تحقیقات در کشاورزی است. تا زمانی که اطلاعات و داده های واقعی از مزارع و باغات وجود نداشته باشد، بسیاری از گام های اولیه در تحقیق و اجرا ناقص و بی نتیجه خواهد بود. امروزه پایش پیوسته و مداوم، به عنوان شالوده تولید پایدار غذای سالم، در دستور کار نهادهای و موسسات بین المللی قرار گرفته است و تهدیدهای جهانی از طریق سیستم های سنجش از دور و پایش های زمینی در نقاط پرخطر، در حال پایش هستند. از سه جزء اصلی پایش، یعنی هوا، گیاه و عوامل خسارت زا، متغیرهای آب و هوایی و متغیرهای مربوط به گیاه میزبان با استفاده از سیستم های سنجش از دور قابل پایش هستند، اما پایش دقیق و قابل اعتماد متغیرهای مربوط به عوامل خسارت زا (به ویژه آفات، بیماری ها و علف های هرز)، حتی در کشورهای پیشرفته نیز بر اساس پایش های میدانی (یا در برخی موارد به صورت تلفیقی) انجام می شود. هنوز هم پایش بیمارگرها و آفات گیاهی مهم، بر اساس پایش های میدانی هدف از اجرای این تحقیق، ارایه یک تصویر واقعی از وضعیت مزارع گندم استان گلستان از لحاظ ویژگی های زراعی و گیاه پزشکی بود. مواد و روش ها: به منظور تعیین وضعیت آلودگی مزارع گندم استان گلستان به بیماری های مهم، تیمی متشکل از کارشناسان گیاه پزشکی استان تشکیل شد و مزارع گندم در ۱۴ شهرستان استان در سال زراعی ۹۸-۱۳۹۷ مورد بازدید قرار گرفت. در هر بازدید، یک فرم پایش حاوی اطلاعات مزرعه، مشخصات محصول زراعی و میزان آفات و بیماری های مزرعه تکمیل شد. پس از نهایی شدن داده های حاصل از پایش و رفع ایرادهای آنها، تجزیه و تحلیل آماری و زمین آماری داده های به دست آمده انجام و نقشه های مبتنی بر سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) تهیه شد. یافته های تحقیق: بعد از پنج ماه اجرای طرح، ۲۳۸ فرم پایش گندم توسط مرکز دریافت شد. جمع مساحت مزارع گندم پایش شده ۷۷۳ (با میانگین ۳/۴) هکتار و میزان بذر کشت شده در این مزارع، ۳۱۰۱۵ کیلوگرم (با میانگین ۳/۱۹۰ کیلوگرم در هکتار) بود. از ۱۸ رقم گندم کاشته شده، ۲۰ درصد مزارع به رقم های مرابرد و احسان اختصاص یافته بود. از لحاظ تاریخ کاشت، هشت گروه دوهفته ای تعریف شد که ۳۹ درصد مزارع در نیمه اول آذر ماه کاشته شده بود. هشت نوع محصول پاییزه و ۸ نوع سامانه بهاره در تناوب با گندم در مزارع کشت شده بود که به ترتیب، گندم (۷۷ درصد) و آیش (۳۹ درصد) رتبه اول را به خود اختصاص داده بودند. میانگین شدت نهایی بیماری های سفیدک پودری، سپتوریوز و لکه خرمایی به ترتیب ۳/۵، ۵/۳ و ۱۵ درصد بود. میانگین وقوع و شدت بادزدگی فوزاریومی سنبله به ترتیب ۱/۱ و ۲/۱ از ۳ و میانگین شدت بیماری زنگ زرد ۶/۰ از ۲ بود. درصد آلودگی مزارع به بیماری های سفیدک پودری، سپتوریوز، لکه خرمایی و زنگ زرد نیز به ترتیب ۶۰، ۳۸، ۷۷ و ۵۰ درصد بود. نتیجه گیری: بیش ترین شدت بیماری برای سه بیماری سفیدک پودری، سپتوریوز و لکه خرمایی در شهرستان های رامیان و ترکمن و بیش ترین شدت بیماری زنگ زرد در شهرستان کردکوی مشاهده شد. نقشه های ترسیم شده در این تحقیق با نقشه هایی که پیش ...

کلمات کلیدی:

زنگ زرد، سپتوریوز برگ، سفیدک پودری، لکه خرمایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1786937>

